

Spraakstoornis (dysartrie)

Dysartrie is een spraakstoornis verworven na een niet-aangeboren hersenletsel. Er zijn problemen met het spreken. De spieren die instaan voor de spraak werken niet goed meer, waardoor de verstaanbaarheid verminderd is. De problemen kunnen licht (bijna niet merkbaar voor de omgeving) tot zeer ernstig zijn (geen functionele spraak meer mogelijk waardoor eventueel een ondersteunend communicatiemiddel moet worden ingeschakeld). Dit is afhankelijk van de plaats en de grootte van het hersenletsel.
Een persoon met een dysartrie heeft geen moeilijkheden met het vinden van de woorden, het lezen en schrijven. Vaak kunnen andere neurologische uitvalsverschijnselen samen voorkomen zoals motorische stoornissen, slikstoornissen (voeding/speekselverlies) en cognitieve problemen.

Wat kan er fout lopen?

1. **Ademhaling**
   De coördinatie ademhaling – stemgeving verloopt gestoord (zonder kracht of juist heel hoorbaar).
2. **Stem**
   Kan hees en schor klinken of heel erg zacht.
3. **Resonantie**
   De lucht ontsnapt tijdens het spreken door de neus.
4. **Articulatie**
   De klanken klinken vervormd door een verlamming of verminderde coördinatie van de tong, kaak, lippen en gehemelte.
5. **Zinsmelodie**
   De spreeksnelheid is vertraagd of versneld; er zijn soms weinig toonhoogtevariaties. De spraak kan hierdoor monotoon klinken. Zo kan je bv. het verschil niet horen tussen een vraag en een mededeling.

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 15/12/2020 0520 5282-NL

Spraak vereist goede kracht, coördinatie, snelheid, juiste timing en een goed bereik.

Tips

Enkele tips voor de persoon met dysartrie die het spreken stimuleren

- Maak gebruik van korte zinnen en voldoende pauzes.
  Probeer de woorden zo nauwkeurig mogelijk en zo duidelijk mogelijk uit te spreken. Dit kunt u doen door te denken dat u voor een grote zaal moet praten.
- Maak oogcontact met de persoon tegen wie u spreekt en verander niet te snel van onderwerp.
- Gebruik veel kracht in de stem.
- Vermijd achtergrondlawaai om de verstaanbaarheid te verhogen.

Enkele tips voor de gesprekspartner

- Vraag de persoon langzamer te praten.
- Vermijd achtergrondlawaai om de verstaanbaarheid te verhogen.
- Neem tijd voor een gesprek. Laat iemand uitspreken.
- Houd rekening met vermoeidheid (als de persoon vermoeid is, kan het spreken moeilijker verlopen)
- Vraag om herhaling als u de persoon niet goed verstaat, herhaal het gedeelte dat u wel begrijpt. (Bv. ‘Ik denk dat je bedoelt’)
- Wanneer herhaaldelijke pogingen mislukken, laat het gesprek dan even rusten en probeer het later nog een keer of gebruik een andere manier van communicatie (boodschap opschrijven, gebaren, letterkaart...)

Bron: info dienst revalidatie